

8.9.2020

Suomen Perusta -säätiö
Iso Roobertinkatu 4, 3.krs
00120 HELSINKI

Viite

Asia **Valtionavustuksen OKM/70/524/2019 osittainen takaisinperintä**

Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös

Saamiensa selvitysten ja valtionavustuslain 22 §:n nojalla opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) määrää Suomen Perusta –säätiölle myönnetyn valtionavustuksen (OKM/70/524/2019) osittaisen takaisinperinnän. Osittaisen takaisinperinnän suuruus perustuu Suomen Perustan arvioon teoksen tekijälle maksetusta valtionavustuksen määrästä, joka on 10.000 euroa.

Takaisin perittävästä määrästä peritään valtionavustuslain 24 §:n perusteella korkolain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu vuotuinen korko lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Korko lasketaan avustuksen maksupäivästä 30.1.2020 tämän päätöksen antamispäivään. Korkon osuus on 183,29 euroa.

Suomen Perusta –säätiön OKM:lle palautettava määrä korkoineen on yhteensä 10.183,29 euroa.

Summa tulee maksaa yhdelle alla olevista OKM:n pankkitileistä kuukauden kuluttua päätöksen tiedoksisaannista.

Nordea Pankki Oyj
IBAN FI0616603000101306
BIC NDEAFIHH

OP Yrityspankki Oyj
IBAN FI8050000120377824
BIC OKOYFIHH

Danske Bank A/S,
Suomen sivuliike
IBAN FI9180001700008031
BIC DABAFIHH

Maksun viestiksi tulee kirjoittaa: OKM/70/524/2019.

Päätöksen perustelut

OKM on myöntänyt 14.1.2020 tekemällään päätöksellä OKM/70/524/2019 Suomen Perusta -säätiölle 120.000 euron suuruisen yleisavustuksen käytettäväksi säätiön toimintaan vuodelle 2020. Avustuksen käyttötarkoituksena on yhteiskunnallisen tutkimuksen, keskustelun ja päätöksenteon edistäminen.

Myönnettyyn avustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Myönnetyn avustuksen käyttöaika on 1.1.2020–31.12.2020. Valtionavustuspäätöksen mukaan avustus maksetaan saajalle ensi tilassa. Päätöksen mukaan yleisavustukseen sovelletaan päätöksen liitteenä olevia yleisavustuksen ehtoja ja rajoituksia dnro 2/091/2019. Niissä mainitaan, että avustuksensaajan yhtenä velvollisuutena on toiminnassaan edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, sekä noudattaa tasa-arvolaissa (laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986) ja yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) säädettyjä työnantajavelvoitteita.

OKM katsoo, että Suomen Perusta -säätiön toimintaan myönnettyä yleisavustusta ei ole Totuus kiihottaa -teoksen tekijälle maksetuilta osin käytetty valtionavustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen, koska säätiön julkaisema teos loukkaa sekä yhdenvertaisuutta että tasa-arvoa monessa kohdin syöllistymällä sekä yhdenvertaisuus- että tasa-arvolain kieltämään häirintään (yhdenvertaisuuslain 14 § ja tasa-arvolain 7 §). Kirjassa on keskeisessä asemassa moneen eri perusteeseen, sukupuoleen ja uskontoon, alkuperään tai kansalaisuuteen, samanaikaisesti kohdistuva ihmisarvoa loukkaava häirintä, joka täyttää yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolain sisältämät syrjinnän kriteerit (yhdenvertaisuuslain 8.2 § ja tasa-arvolain 7.6 §).

Laeista johdettava velvollisuus kunnioittaa ihmisten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa valtionavustuspäätöksessä edellytetyllä tavalla kuuluu ensi sijassa avustuksen saajalle, tässä tapauksessa Suomen Perusta -säätiölle. Vaikka säätiö ei ollut Totuus kiihottaa -teoksen kirjoittajan työnantaja, näyttää siltä, että säätiö ei ole millään tavoin pyrkinyt turvaamaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa julkaistessaan kirjan, jossa loukataan yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa syrjimällä ihmisiä muun muassa heidän alkuperänsä, kansalaisuutensa tai seksuaalisen suuntautumisensa tai heidän sukupuolensa, sukupuoli-identiteettinsä tai sukupuolensa ilmaisun perusteella. Syrjinnän muotona on häirintä, joka toteutetaan loukkaamalla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti ihmisarvoa, vaikkei se kohdistukaan yksittäiseen ihmiseen, vaan ihmisryhmään.

Asian tausta

OKM sai kesäkuussa 2020 tietoonsa, että Suomen Perusta -säätiö oli julkaisut Totuus kiihottaa -teoksen. Teoksen kirjoittaja kuvaa teosta filosofiseksi tutkimukseksi vasemmistopopulistisen valtamedian tieto- ja totuuskriisistä. Laajaan julkiseen keskusteluun nousi teokseen sisältyvä ihmisarvoa loukkaava häirintä, joka kohdistuu samanaikaisesti moneen eri ominaisuuteen: sukupuoleen ja uskontoon, alkuperään tai kansalaisuuteen.

OKM valvoo valtionavustuspäätöksensä ehtojen noudattamista. Tässä tarkoituksessa OKM pyysi 24.06.2020 avustuksen saajalta selvitystä. Sillä haluttiin saada vastaus kysymykseen, toteuttaako Suomen Perustan julkaisema Totuus kiihottaa -teos valtionavustuspäätöksessä mainittua velvollisuutta edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Pyydetty Suomen Perusta -säätiön selvitys saapui ministeriöön 30.07.2020. Selvityksessä todetaan, että teoksessa esitetyt mielipiteet ovat osittain olleet hyvien tapojen vastaista. Selvityksessä todetaan myös, että teoksen julkaisu on tapahtunut epätavanomaisissa olosuhteissa ja että sekä Suomen Perustan että Perussuomalaiset rp:n johto ovat irtisanoutuneet teoksessa esitetyistä kannanotoista ja keskeyttäneet teoksen julkaisun eli ryhtyneet korjaaviin toimenpiteisiin. Selvityksessä vedotaan myös siihen, että teoksen julkaisu on ollut vain hyvin pieni osa Suomen Perustan toimintaa eikä säätiön toimintaa tule kokonaisuutena arvostella teoksesta julkisuuteen nostettujen yksittäisten lainausten perusteella. Selvityksen mukaan teokseen käytetyn valtionavustuksen määrä on arvioitavissa noin 10.000 euroksi.

Sovellettava lainsäädäntö

Valtionavustuslain 13 §:n 1 momentin mukaan valtionavustus saadaan käyttää ainoastaan valtionavustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Pykälän 2 momentin mukaan sen lisäksi, mitä valtionavustuslaissa tai 8 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään, valtionavustuksen saajan on noudatettava avustettavassa hankkeessa tai toiminnassa valtionavustuspäätökseen otettuja ehtoja ja rajoituksia. Valtionavustuslain 13 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan (HE 63/2001 vp) valtionavustuspäätös määrittelee valtionavustuksen saajaa sitovasti sen, mihin tarkoitukseen valtionavustusta saa käyttää.

Valtionavustuslain 14 §:n mukaan valtionavustuksen saajan tulee antaa valtionapuviranomaiselle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot. Valtionavustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä valtionapuviranomaiselle valtionavustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta valtionavustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta.

Valtionavustuslain 15 § mukaan valtionapuviranomaisen, tässä tapauksessa OKM, on huolehdittava valtionavustuksen asianmukaisesta ja riittävästä valvonnasta hankkimalla valtionavustuksen käyttö- ja seurantatietoja sekä muita tietoja samoin kuin tekemällä tarvittaessa tarkastuksia.

Valtionavustuslain 20 §:n 1 momentin mukaan valtionavustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa valtionavustus tai sen osa. Valtionavustuksen saajan tulee palauttaa valtionavustus tai sen osa myös, jos sitä ei voida käyttää valtionavustuspäätöksessä edellytetyllä tavalla.

Valtionavustuslain 22 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valtionapuviranomainen voi päätöksellään määrätä valtionavustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun valtionavustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi, jos valtionavustuksen saaja on menetellyt 12 §:n 4 momentin taikka 13 tai 14 §:n vastaisesti.

Valtionavustuslain 24 §:n mukaan valtionavustuksen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisin perittäväälle määrälle valtionavustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä.

Tasa-arvolaissa (laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986) 7 §:n 5 momentin mukaan syrjintä on kielletty siitä riippumatta, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.

Tasa-arvolaisissa (laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986) 7 §:n 6 momentin mukaan seksuaalista häirintää ja häirintää sukupuolen perusteella on pidettävä laissa tarkoitettuna syrjintänä. Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Sukupuoleen perustuvalla häirinnällä tarkoitetaan tässä laissa henkilön sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun liittyvää ei-toivottua käytöstä, joka ei ole luonteeltaan seksuaalista ja jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan tämän henkistä tai fyysistä koskemattomuutta ja jolla luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

Yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) 8 §:n 1 momentti kieltää syrjinnän iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä voi lain mukaan olla välitöntä tai välillistä.

Yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) 14 §:n 1 momentti kieltää häirinnän. Henkilön ihmisarvoa tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukkaavassa käyttäytymisessä on kyse häirinnästä, jos loukkaava käyttäytyminen liittyy 8.1 §:ssä tarkoitettuun syyhyn ja käyttäytymisellä luodaan mainitun syyn vuoksi henkilöä halventava tai nöyryyttävä taikka häntä kohtaan uhkaava, vihamielinen tai hyökkäävä ilmapiiri.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Valituskiellosta on säädetty valtionavustuslain 34 §:ssä ja hallintolain (434/2003) 49 b §:ssä. Tähän päätökseen saa siihen tyytymätön asianosainen hakea oikaisua OKM:ltä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Liitteenä olevasta oikaisuvaatimusohjeesta ilmenee, miten oikaisua vaadittaessa on meneteltävä.

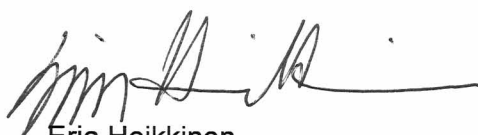
Lisätietoja

Ylitarkastaja Sami Niinimäki, puh. 02953 30303, etunimi.sukunimi@minedu.fi

Ylijohtajan sijainen,

Johtaja

Ylitarkastaja

Erja Heikkinen

Sami Niinimäki

Liitteet Oikaisuvaatimusohje (valtionavustuslain ja rahoituslain nojalla tehdyt valtionavustuspäätökset, velvoittavat päätökset) dnro 5/091/2019

Jakelu Opetus- ja kulttuuriministeriö/Talousyksikkö
Kansliapäällikkö Anita Lehtikoinen
Ministerin erityisavustaja Eeva Kärkkäinen

Oikaisuvaatimusohje

Viranomainen, jolta oikaisua vaaditaan

Asianosainen, joka on tyytymätön tähän päätökseen, saa vaatia siihen oikaisua opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Oikaisuvaatimus osoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriölle ja se on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa ministeriön kirjaamoon.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa ei päätöksen tiedoksisaantipäivää oteta lukuun. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan saadun tiedoksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Siinä on ilmoitettava:

- oikaisua vaativan nimi ja yhteystiedot
- päätös, johon vaaditaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon asiaan liittyvät asiakirjat voidaan lähettää.

Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän yhteystiedot.

Oikaisuvaatimuksen liitteet

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä:

- oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin oikaisua vaativa on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiamiehen valtakirja
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen perille

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamoon henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähtien välityksellä, postitse tai sähköpostina. Oikaisuvaatimuksen lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Oikaisuvaatimus on toimitettava perille viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille edellä mainitussa ajassa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteystiedot:

postiosoite	PL 29, 00023 Valtioneuvosto
puhelinvaihe	0295 16001
sähköposti	kirjaamo@minedu.fi

Asiakirjat voidaan myös jättää valtioneuvoston jakelukeskukseen Ritarikatu 2 B, 00170 Helsinki. Valtioneuvoston jakelukeskuksen aukioloaika on kello 7.30–16.15.

Valitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Opetus- ja kulttuuriministeriön oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee avustuksen maksatuksen keskeyttämistä tai takaisinperintää, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.